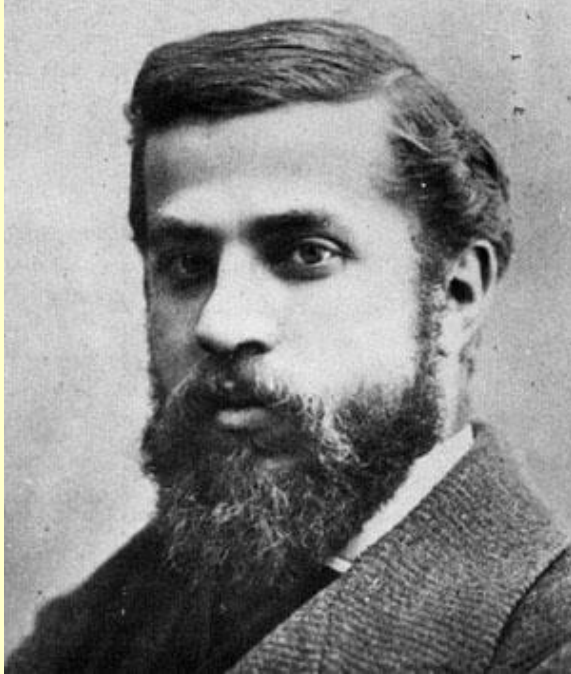

Gaudí, un model suggeridor per al creient actual

(Jordi Llisterra / CR) “**Esperar que les coses ens ploquin, sense posar-hi tot el nostre esforç, són bajanades, com sol dir Santa Teresa**”. És una de les frases d’Antoni Gaudí (1852-1926) que recull el material de preparació de la visita del papa a Barcelona. Aquesta setmana l’arquebisbat de Barcelona ha començat a distribuir un llibret amb set catequesis adreçades als fidels de la diòcesi. També s’ha començat a difondre el cartell promocional la visita, uns dies abans que aquest divendres el cardenal Lluís Martínez Sistach presenti als mitjans de comunicació els detalls de l’estada del papa.

Les set catequesis que proposa l’arquebisbat són uns textos pedagògics editats en un petit llibret de 100 planes. El contingut es distribueix en tres catequesis sobre la figura

de Pere que reproduïx tres textos de Benet XVI sobre el qui va ser el primer papa. La resta de textos són dues catequesis centrades en el significat de la Sagrada Família, tant sobre el sentit del temple, com del model que Jesús, Maria i Josep representen per les famílies d’avui; i dues catequesis que repassen l’itinerari espiritual de Gaudí i la seva personalitat com a artista, home, creient i arquitecte.

En aquests textos sobre Gaudí és on es presenta l’arquitecte, en procés de beatificació – fet que curiosament no se cita en el llibret-, com “**un model suggeridor per al creient actual**”. Tot i les arrels familiars religioses, coincidint amb els seus inicis professionals, Gaudí també viu una etapa “**d’endormiscament**”. Però l’haver de fer-se càrrec d’una complicada situació familiar seria un dels elements que el fa aprofundir en el seu itinerari espiritual.

43 anys dedicat a la Sagrada Família

Aquest procés espiritual culmina amb la dedicació durant 43 anys a la construcció del Temple: “**És una obra que està en les mans de Déu i en la voluntat del poble. L’arquitecte, vivint en el poble i adreçant-se a Déu, va fent la seva feina. La Providència, segons els seus designis, és la que porta l’obra a terme**”. Aquesta voluntat el porta també a refusar projectes rellevants com el d’un hotel a Nova York.

En la vida de l’arquitecte se sumen també diversos encàrrecs procedents del món catòlic, com el de Sant Enric d’Ossó pel Col·legi de les Teresianes; o el del bisbe de Mallorca, Pere Campins, amb la reforma de la catedral de Palma. També hi ha una llarga llista de personatges creients que van marcar i acompanyar el seu camí, com el seu mestre i mentor, Joan Martorell; o la relació d’amistat amb intel·lectuals com Jacint

Verdaguer, l'escriptor Joan Maragall i diversos sacerdots: **“Aquesta trama de relacions fan de Gaudí un home vinculat cordialment a l'Església de la seva època”**.

Però sobretot en l'explicació de la vida de Gaudí hi destaquen dos personatges claus. El **bisbe d'Astorga, Joan Baptista Grau**, **“que li encomanarà la realització del palau episcopal, però que en el fons serà el seu formador en la sensibilitat religiosa a través de la litúrgia”** i que **“lúcidament l'orienta apropant-lo a les propostes del moviment de renovació litúrgica de Dom Guéranger i el posa en contacte amb mossèn Torras i Bages”**.

El qui seria el bisbe de Vic, Torras i Bages, també és un personatge clau en la vida de Gaudí. De fet, és ell qui l'ajuda després d'un desengany amorós de Gaudí que el porta a **“extremar el seu dejuni mentre la seva família i els seus amics es preocupen seriosament. Solament mossèn Torras i Bages aconseguix moderar i reconduir fecundament aquesta crisi cap al territori de la confiança i l'alegria que plasmarà en la portada del Naixement”**. Torras i Bages també seria **“qui va ajudar a aportar la profunditat bíblica, teològica i eclesial a les intuïcions de Gaudí”**.

La caritat i el catalanisme

Del perfil personal de Gaudí també destaca la preocupació caritativa. **“Els pobres vénen a demanar: on podran acollir-se millor que a l'empara del temple, que és la caritat cristiana?”**, deia Gaudí sobre la Sagrada Família. A més de la influència que té aquesta sensibilitat en els simbolisme del temple, també es destaca que visitava **“sovint malalts, i no únicament entre els seus amics, sinó també en moltes ocasions acompanyava obrers del temple malalts i altres persones sense temor al contagi”**.

També s'explica que **“els fets de la Setmana Tràgica li permeten prendre consciència de la gravetat de la situació de misèria i absència de futur del món obrer”** i **“juntament amb mossèn Gil Parés, sacerdot responsable de l'atenció pastoral de la Sagrada Família, decideix muntar una escola per als nois dels paletes de l'edifici i per als nens del barri en general”**. L'edifici, el va finançar amb els propis estalvis.

La catequesi sobre Gaudí també parla de la seva **“forta consciència de pertinença a Catalunya, i sempre fou defensor de la identitat cultural i lingüística”**. Cita com a rellevant la seva detenció quan, ja gran, en plena dictadura de Primo de Rivera, va voler assistir a una l'eucaristia en memòria dels defensors de Barcelona. En impedir-li l'entrada, **“el cap de la guàrdia li recrimina que parli català, Gaudí es referma en la seva postura de defensar la seva llengua. Els guardes el detenen, d'allí passa al calabós, i només en sortirà després de pagar una multa”**.

Tot i això, Gaudí mai es va inclinar per l'activitat política directa i va rebutjar la invitació de Prat de la Riba a integrar-se en una candidatura electoral: **“Gaudí rebutja l'oferta convençut que la seva missió principal és la construcció del temple que serveix al seu poble des de les seves arrels més profundes”**. Com a resposta a aquest compromís, el seu funeral va ser un dels més concorreguts de l'època.

Jordi Llisterra / CR) En els materials que ha començat a difondre l'arquebisbat de Barcelona per preparar la visita del papa, es dona una especial rellevància a la figura d'Antoni Gaudí, però també a la seva dedicació a la Sagrada Família. Les catequesis sobre la Sagrada Família remarquen el sentit d'un temple dedicat a la família de Natzaret -Jesús Maria i Josep- i com queda reflectit això en el projecte de Gaudí.

Un Temple Expiatori

El 1881 l'Associació de Devots de Sant Josep compra per 171.000 pessetes l'actual solar on s'aixeca la Sagrada Família. El projecte s'inicia sota l'impuls del pare Manyanet, considerat com l'apòstol de la Sagrada Família i després proclamat sant.

La catequesi destaca la centralitat de la Família de Natzaret com a eix del Temple, una família que és **“com una llar i una escola per aprendre l'amor sponsoral, la maternitat i la paternitat, i el sentit profund de ser fills i ser germans. La casa de Natzaret se'ns mostra com el primer temple i la primera Església”**.

Dins del sentiment religiós de Gaudí, també es destaca l'assimilació del sentit expiatori del Temple i que **“quan es fa necessari aturar les obres amb motiu de la crisi econòmica originada per la primera guerra mundial, ell mateix surt a pidolar. No es tracta només d'aixecar un temple, sinó d'assumir una dinàmica personal, comunitària i social de sacrifici d'amor”**.

El projecte catequètic de Gaudí

En els capítols dedicats al Temple es descriuen alguns simbolismes de la Sagrada Família amb vocació catequètica. **“Antoni Gaudí deia: ‘Jo he anat a prendre l'arquitectura allà on la va deixar l'estil bizantí.’ Així el temple de la Sagrada Família es presenta com una gran muntanya de pedra per a l'apropament a Déu en una verticalitat marcada per les dotze torres que representen els apòstols, i els sis cimboris que representen Crist, el de més altura, Maria, i els quatre evangelistes”**

També descriu alguns detalls com el de les torres on **“hi figuren helicoidalment col·locats de tres en tres, els *Sanctus, Sanctus, Sanctus*. Gaudí assenyala que el primer estarà dedicat al Pare i el seu color serà el groc de la llum; el segon, en taronja, estarà dedicat a l'Esperit Sant; i el tercer, en vermell, estarà dedicat al Fill. L'artista creient precisa que el segon és l'Esperit com a comunicació de l'amor del Pare i el Fill, i el seu color és la barreja dels que representen les altres dues persones trinitàries”**.

I, com a detall, l'altura màxima de la torre principal, la de Jesucrist serà uns metres més baixa que la muntanya de Montjuïc **“i així l'obra de l'home no depassarà la del seu Creador”**.

En la descripció de la nau central, s'explica que **“estarà constituïda com un bosc plantat davant del tron de Déu. Les columnes, representant les diòcesis del món, recordaran l'arbreda de l'Apocalipsi i la visió del profeta Ezequiel: ‘A banda i banda del riu creixeran tota mena d'arbres fruiters. No perdran mai la fulla, i sempre tindran fruit’**”.

Per la visita

El text que ha preparat l'arquebisbat també posa de relleu les **“greus dificultats”** que viuen avui moltes famílies: **“El treball es fa un bé escàs, la possibilitat de l'habitatge es complica, fins i tot molts han d'emigrar de la seva terra i dels seus llaços familiars. Aquí també, la Sagrada Família va per davant quan va haver d'afrontar l'exigència del cens en l'hora del naixement del seu fill, va viure la falta de casa amb la inseguretat que implica, i va suportar l'emigració obligada, i fins i tot probablement va patir la inseguretat laboral. Això no obstant, les dificultats no esgoten l'amor”**.

També defensa la família com **“l'antídot més poderós contra l'individualisme, l'àmbit més estable per abordar els reptes de la vida i l'experiència de gratuïtat on es reconeix de forma més eloqüent l'amor absolut que ens fonamenta”**.

D'altra banda, les tres catequesis de Benet XVI que inicien el llibret per preparar la visita del papa recullen tres intervencions en les audiències dels dimecres durant l'any 2006. Són bàsicament un comentari als fragments dels Evangelis que parlen de l'apòstol Pere i de com Jesús el distingeix entre els dotze. Una lectura sobre Pere que remarca que com ell **“sempre hem de convertir-nos novament. Hem de seguir Jesús i no precedir-lo: Ell ens mostra el camí”**.

Benet XVI actualitza el sentit del ministeri del successor de Pere i l'exercici de la primacia del papa dins de l'Església: **“Pere ha de ser el custodi de la comunió amb Crist; ha de guiar en la comunió amb Crist de manera que la xarxa no es trenqui, sinó que sostingui la gran comunió universal. Només junts podem estar amb Crist, que és el Senyor de tots”**. Benet XVI també demana que **“aquest paper confiat a pobres persones humanes, sigui sempre exercit amb aquest sentit original desitjat pel Senyor i pugui així ser reconegut cada cop més en el seu significat veritable pels germans que encara no estan en plena comunió amb nosaltres”**.

En la mateixa orientació que les paraules de Benet XVI, el material de l'arquebisbat de Barcelona recull una de les frases de Gaudí, immers en la seva dedicació a la Sagrada Família: **“L'Església no para de construir i per això el seu cap és el Pontífex –que vol dir que fa ponts–; els temples són ponts per arribar a la Glòria”**.